

DAN NEEM JE TOCH GEWOON EEN NIEUWE

RAAD VAN BEHEER

OP KYNOLOGISCH GEBIED IN NEDERLAND

Postbus 75901 - 1070 AX Amsterdam
Postbank 71442 - Telefoon 0900-7274663
www.kennelclub.nl

STAMBOOM van DE DWERGDASHOND RUWHAAR NAAM: MOËT EN CHANDON VANOT

N.H.S.B. 2699781
(Nederlands Hondenstamboek)

VADER WIE-ANDERS IL DIVO
NUK-07, JW-07

N.H.S.B. 2624935

MOEDER DAANTJE VANOT

N.H.S.B. 2444702

Nest no. : 1364
Geslacht : TEEF

Chip/Tat.nr. : 528140000315764
Kleur : WILDKLEURIG

Geboren : 9 APRIL 2008

Fokker : P.H.C. VAN VALKENBURG
TRAAY 169
3971 GG DRIEBERGEN RYSENB

3 KAMP.
WIE-ANDERS ELLIOT

N.H.S.B. 2426009
DUITS LUX VDH. KAMP
EUR.SG.05
KT.

4 CAPRI

N.H.S.B. 2278435

5 KAMP.
TOMMY-KATRIEN
V.D. ZWIKSHOEK
N.H.S.B. 2236270

6 APPEL-SIENTJE VANOT

N.H.S.B. 2333293

7 SULAATIK'S
OBJECTS-TROUBLEMAKER
N.H.S.B. 2364869

8 WIE-ANDERS AZOE
N.H.S.B. 2143758

9 KAMP.
BAGGER BATCHER V.D.
VLEIGENDE KIEP
N.H.S.B. 1788574
DTS. LUX.KAMP.VDH.CH.

10 BALORE
N.H.S.B. 1901925

11 RAMBO-EMMY V.D. ZWIKSHOEK
N.H.S.B. 2154383

12 KAMP.
KATRIEN-GEERTRUIDA
V.D. ZWIKSHOEK
N.H.S.B. 2019989
W-97

13 KAMP.
XAMBO V. ZEELANDS ROEM
N.H.S.B. 1961055

14 FLOORTJE
N.H.S.B. 2197529
JW-'99 W-'99-01
NVK

Amsterdam, 4 JUNI 2008
de Raad van Beheer

Z.O.Z.

Antoinnette Scheulderman

*Dan neem je
toch gewoon
een nieuwe*

Over mensen en dieren, leven en dood

Lebowski Publishers, Amsterdam 2018

© Antoinette Scheulderman, 2018

© Lebowski Publishers, Amsterdam 2018

Omslagontwerp: Riesenkind, 's-Hertogenbosch

Auteursfoto: Marc de Groot

Typografie: Crius Group, Hulshout

© foto Antoinette Scheulderman en Bubbels, pagina 1 (links): Corné van der Stelt

© foto Jo Simons en Annejet van der Zijl: Mark Uyl

© foto Johan Derksen en Cuby: Jacqueline de Haas

ISBN 978 90 488 4455 5

ISBN 978 90 488 4456 2 (e-book)

NUR 400

www.lebowskipublishers.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski Publishers is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Meld je aan voor de nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van de nieuwste boeken van Lebowski Publishers via www.lebowskipublishers.nl/nieuwsbrief

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever

Elk verhaal van liefde is een potentieel verhaal
van verdriet.

Uit *Hoogteverschillen* (Julian Barnes, 2013)

Monique Westenbergh	215
Annejet van der Zijl	231
Nienke Endenburg	241
KADER: <i>Wat helpt na de dood van een dier?</i>	255
KADER: <i>Praktische handvaten</i>	256
KADER: <i>De heilzame werking van een dier in huis</i>	257
5. 'DAN NEEM JE TOCH GEWOON...'	259
Jan Wouters	269
Britt Dekker	279
Marion Pauw	289
Paul de Leeuw	301
Bridget Maasland	309
Sylvia Witteman	319
KADER: <i>Wat zeg je wel en niet tegen mensen die een dier hebben verloren?</i>	327
6. NAWOORD	330
DANK	333

INLEIDING

Acht jaar lang draaide mijn leven om een ruwharige dwergteckel. Ik vind nog steeds dat dat veel langer had moeten duren. Ik hield net zoveel van mijn hond als een moeder van haar kind. Acht jaar lang ben ik verliefd op haar geweest – dat is me met een man (nog) nooit gelukt.

Waar ik ging, was zij. Ik at alleen in restaurants waar mijn hond net zo welkom werd geheten als ikzelf, sloeg luxe werkreizen over omdat ik liever bij haar bleef en als ik moest kiezen tussen een flitsende première zonder hond of onder een dekbed op de bank een boek lezen mét, werd het zonder twijfel dat laatste.

Haar rasnaam was Moët et Chandon, we noemden haar Bubbels. Toen zij stierf, verdween een deel van mij met haar. Ook nu, twee jaar later, realiseer ik me dagelijks dat ik gelukkiger was mét Bubbels. Toen ik geen andere keuze had dan mijn hond – veel te vroeg en onverwacht – te laten inslapen, voelde ik hoe mijn hart in stukjes brak.

Ik heb een jaar lang diep gerouwd. Het gemis was overal.

Als ik op de bank zat en het oorverdovend stil was zonder het gezellige getik van haar nageltjes op de houten vloer.

Als ik Parmezaanse kaas raspte en er kwam niemand op me afstormen.

Als ik thuiskwam en niet langer werd begroet alsof ik zojuist van een wereldreis was teruggekomen – ook als ik in werkelijkheid alleen even bij de Spar aan de overkant een pak melk was gaan halen.

Als ik over straat liep en naast mijn voeten keek, maar niet langer het vrolijke teckeltje zag, waarmee ik acht jaar lang een duo had gevormd.

Als ik huilend op de bank zat en geen gekriebel in mijn nek voelde; haar warme kop bij wijze van troost tegen mijn wangen.

Ik heb negen maanden gewacht met het wassen van de binnenkant van mijn auto: omdat met het zemen van het bijrijdersraam ook de afdrucken van haar natte neus (en daarmee weer een tastbare herinnering) voor altijd zouden verdwijnen. Die prachtige, fiere, idioot lange neus, die ze bij elke rit tegen het raam drukte. Altijd vol verwachting, altijd zin in wat komen ging.

Een paar weken na haar dood organiseerden mijn beste vrienden een herdenkingsbijeenkomst voor Bubbels. Met champagne (Moët) en een tijdschrift vol herinneringen aan haar en mij samen. Het is het mooiste cadeau dat ik ooit heb gekregen. Vooral omdat ik wist dat de helft van hen niet helemaal begreep dat ik zo gek was op een hónd, maar met hun gebaar wel erkenden dat ze voelden hoe groot mijn verdriet was.

Hoe anders is dat ook geweest in de maanden na haar dood. Mensen die ik als vrienden beschouwde die helemaal nooit vroegen hoe het met me ging. Of plompverloren zeiden: ‘O, ben je nu nóg bezig met je hondje?’ Een kennis die opmerkte: ‘Goh, als je al zo verdrietig bent om een dier, kun je nagaan hoe het voor mij was toen mijn man overleed.’

Het lijkt me verschrikkelijk als je man overlijdt. Of een van je ouders, een dierbare vriend. Laat staan een kind.

Voor mij was het verschrikkelijk dat mijn hond doodging. Maar dat mag van veel mensen niet. Steeds weer die hiërarchie in rouw: wie er écht recht heeft op verdriet, en wie een stuk minder.

Als je een huisdier neemt, zal je hem of haar (als het ‘goed’ is)

overleven. Maar die wetenschap maakt het gemis niet minder groot. Ik ging mijn verdriet steeds meer verbergen. Omdat ik geen zin had het idee te krijgen dat ik me moest verdedigen voor wat ik voelde.

Of de pijnlijkste opmerking van allemaal te moeten aanhoren: ‘Dan neem je toch gewoon een nieuwe?’ Alsof mijn hond een oud bankstel was dat je zo even vervangt, in plaats van een persoonlijkheid met een zeer sterk karakter, die helemaal op mij was ingespeeld, en ik op haar.

Ik houd van een planmatig leven, Bubbels was gek op routine. De term ‘gewoontedier’ was volledig op zowel haar als mijzelf van toepassing. Uit bed en meteen naar buiten, nooit éérst koffie. Weer thuis de vaatwasser uitruimen, dan pas haar eten – nooit andersom. Deed ik dat toch, dan raakte zowel zij als ik van slag.

Ik wilde horen dat het niet gek was om een dier waarmee je 24/7 samenleefde zo te missen. Iemand die haar hele leven mijn zorg nodig had gehad, omdat ze nou eenmaal niet kon poepen op de plee, of haar eigen brokken pakken.

Ik zocht naar boeken over het onderwerp, handvaten. Wat ik aanvankelijk vond was spaarzaam. Een deskundige die schreef dat voor rouw om een geliefd dier gemiddeld achtenhalve maand staat. Even een moment van opluchting.

Maar verder ging het grootste deel van haar dunne boekje over de vraag: hoe leer je kinderen omgaan met dat verlies? Alsof rouw om een dier alleen iets is voor kinderen, en niet voor volwassenen.

Ik werk inmiddels achttien jaar als schrijvend journalist. Ik maak vooral interviews, met bekende mensen uit allerlei disciplines: media, sport, politiek, literatuur, wetenschap. Voor het zaterdagse *Volkskrant Magazine* en voor maandblad *LINDA*. Sinds 2015 ben ik ook regelmatig tafeldame in *De Wereld Draait Door*.

Het is mijn werk om anderen – in mijn geval: voornamelijk BN'ers – te vragen hoe ze 'het' doen. Keuzes maken, je over tegenslagen heen zetten, léven.

Nu wilde ik weten hoe zij omgingen met het afscheid van hun huisdier. Vonden ze het überhaupt zo erg als ik? Voelden ze zich ook zo ontheemd? Kenden zij ook die diepe liefde voor zo'n harig levend wezen waarmee je je leven lang nooit een echt gesprek zult voeren, en dat geen idee heeft hoe jij heet? Iemand die je voor zijn of haar hele leven in huis neemt, maar die uiteindelijk eerder zal sterven dan jij?

Het rouwproces verliep in elk geval voor iedere geïnterviewde anders. De een kon de dood van haar oude hond beter aan omdat in diezelfde week een goede vriendin veel te jong overleed. De ander zag net als ik haar wereld instorten – en er was niets geweest wat die rouw had kunnen relativeren. De een nam heel snel een nieuw dier in huis, de ander durft er juist nooit meer aan te beginnen.

Ik wilde niet alleen weten hoe het afscheid ging, maar ook hoe leuk hun leven mét het dier was geweest. Want dieren zijn nou eenmaal leuk. Vrolijk, eigenzinnig, eigenaardig, aanhankelijk, soms onnavolgbaar, bezitterig of lastig. En, zoals een van de geïnterviewden in dit boek zegt: 'Aan een dier heb je alleen maar leuke herinneringen.'

Dat dat waar is, weet ik inmiddels. Nu de rauwe pijn is verdreven, denk ik vooral met een warm hart aan Bubbels en alles wat we samen meemaakten.

Volgens mijn vriend heb ik m'n appartement omgetoverd in een mausoleum. Er staan inderdaad veel foto's van Bubbels. Omdat ik blij word als ik haar zie. Omdat het fijn is om nog iets tegen haar te zeggen, al hoort ze me niet meer.

Maar ik kijk er ook met weemoed naar. En met enige regelmaat is er weer het scherpe gemis. Nooit meer in die glanzende

diepbruine ogen kijken. Nooit meer voelen hoe ze zich 's nachts in bed als een sjaal achter me drapeerde, om met haar warme buik zo dicht mogelijk tegen mijn rug aan te kunnen liggen. Dat blijft eigenlijk gewoon onacceptabel.

Meteen na de dood van Bubbels wilde ik aan dit boek beginnen. Het boek dat ik toen zelf had willen lezen, maar in de eerste periode van verdoofd verdriet niet kon vinden. Het lukte me niet. Het was nog te groot en eng. Een diep donker gat, waar ik op een gegeven moment het liefst zo ver mogelijk van weg bleef.

Een ruim jaar na haar dood werd ik gevraagd voor de seizoensafsluitende uitzending van *De Wereld Draait Door*, op 15 december 2017. Thema: A Perfect Day. Invulling: een groep vaste gasten vertelt over hun meest perfecte dag van het afgelopen jaar.

Perfect? Mijn jaar was overschaduwd geweest door een sluier van rouw. En ja, natuurlijk had ik meegekregen wat er allemaal in de wereld was gebeurd. Natuurlijk hoefde ik de krant er maar bij te pakken, of een willekeurig journaal aan te zetten om te weten dat er wereldwijd honderden miljoenen mensen zijn die het honderden miljoenen keren slechter hebben getroffen dan ik. Die op alle mogelijke manieren worden geteisterd door rampspoed.

Maar ja, toch was mijn jaar getekend door het verdriet om een heel klein hondje. Dus ik wilde best komen, maar alleen als ik tussen alle verhalen over terreuraanslagen, #MeToo, Donald Trump en de opwarming van de aarde mocht vertellen over mijn kleine persoonlijke leed.

Ik ben nooit meer nerveus voor een uitzending, maar nu was ik als de dood. Ik zweette, voelde mijn stem wegzakken, zat letterlijk bibberend op de rode bank te wachten op mijn beurt.

Bang om uitgelachen te worden.

Bang voor eenzelfde moment als vlak voor de uitzending, toen twee andere tafelgasten geëmotioneerd spraken over een samen-

lijke kennis, wiens vrouw plotseling naast hem in bed was overleden, en met haar hun nog ongeborn kind. Toen een van hen zich vervolgens naar mij omdraaide en vroeg waar ik het straks over ging hebben, stamelde ik, met rood hoofd: 'Eh, over de dood van mijn hond.'

Toch lukte het me om mijn verhaal zonder tranen te vertellen. In de studio was het muisstil, en niet eens van onbegrip.

Mijn *perfect day*: het moment, dertien maanden na de dood van Bubbels, dat ik op het vliegveld van Malaga een magere, viltige, angstige, net van de dood geredde asielhond zag staan, die me met net zo'n lieve blik aankeek als Bubbels kon. En ik haar ter plekke adopteerde.

Toen ik de ochtend na de uitzending Dizzy uitliet, draaide er een autoruit naast me open. Een Rotterdams echtpaar, dat me bedankte voor wat ik had gezegd; omdat ze het zo herkenden, dat totale onbegrip van veel mensen. Nog weken ging het zo door. Vele malen per dag spraken ervaringsdeskundigen me aan. Op straat, via Twitter, mail en LinkedIn. Ook zij kenden allemaal het verholde verdriet.

Op dat moment besloot ik dit boek nu écht te gaan schrijven. Een boek voor iedereen die weet hoe fijn het is om van een hond, kat, vogel, konijn, paard of ander dier te houden. En voor iedereen die de moeite wil doen dat te leren begrijpen.

Nederland telt volgens de laatste meting alleen al anderhalf miljoen honden, 2,6 miljoen katten en 1,2 miljoen konijnen. Het percentage gezinnen dat een huisdier heeft, werd berekend op 59 procent.

Al die eigenaren zullen vroeg of laat meemaken dat het einde nadert van het dier waarvoor ze vaak een heel dierenleven lang intensief hebben gezorgd.

Voor de meeste gezelschapsdieren komt de dood via euthanasie.

Maar: wanneer maak je de keuze dat het zover is? Zonder dat je te vroeg bent, of erger nog: te laat?

In dit boek worden persoonlijke ervaringen afgewisseld met tips van deskundigen. Mijn hoop is dat de ervaringen van anderen lezers zullen steunen die op dit moment rouwen om hun dier. En mensen wier dier nog leeft, zullen door de adviezen van professionals hopelijk beter dan ik destijds voorbereid zijn op wat onvermijdelijk en soms sneller dan je denkt komen gaat.

Met een beetje geluk zal het taboe op rouw om een dier door al deze verhalen afnemen. Vaak wordt er toch wat meewarig gesproken over mensen die hun dier zo missen. Eenzame, sociaal zwakke gevallen, of, zoals in mijn geval, mensen zonder kinderen die daarom ‘dan maar’ hun dier zo belangrijk zijn gaan maken.

Dit is een boek met achttien bij iedereen min of meer bekende leuke, normale, sociale en succesvolle mensen, met en zonder kinderen, die óók ontzettend veel van hun dier houden of hielden. Die het gemis maar al te goed kennen en tijdens de gesprekken vaker wel dan niet in tranen uitbarstten bij de herinneringen aan hun geliefde dier – zelfs als dat inmiddels zestien jaar eerder was gestorven.

Uiteindelijk gaat rouwen om een dier niet anders dan om een mens. Je moet de vijf stadia van de rouwcirkel door. Ontkenning, woede, marchanderen, depressie, aanvaarding.

Wat écht helpt in de fase na het onvermijdelijke afscheid en de momenten van groot gemis erna – daar zijn alle deskundigen het over eens – is er met anderen over kunnen praten. Mogen vertellen hoeveel het dier voor je betekende, en wat jullie allemaal samen hebben meegemaakt. Serieus worden genomen in je verdriet, in plaats van aanhoren dat het ‘maar een dier’ was.

Hoe gek het misschien ook klinkt voor mensen die het nooit hebben ervaren, het is nou eenmaal níét gek om zielsveel te houden van iemand met wie je nog nooit een woord hebt gewisseld.

‘Dus je hebt tóch gewoon een nieuwe genomen?’ werd me in de Perfect Day-uitzending van *De Wereld Draait Door* gevraagd. Onzin. Daar gingen dertien maanden van twijfel, angst en schuldgevoelens aan vooraf. Maar ook de bijna fysieke hunkering om weer mijn neus in een warme vacht te steken en in dat ineens zo kale, kille huis nageltjes op de vloer te horen tikken.

En inderdaad: een nieuwe hond hielp. Maar ik mis Bubbels er niet minder om. Er gaat nog steeds geen dag voorbij zonder dat ik aan haar denk. Dizzy is een nieuwe liefde, die de oude niet vervangt. Iedereen die van een dier heeft gehouden, begrijpt dat.

Antoinette Scheulderman
Rotterdam, september 2018

WARME SAUS

Juist op haar meest onaangepaste momenten hield ik het allermeest van Bubbels.

Als ze na het eten nog nakauwend op mijn schoot sprong en een boer recht in mijn gezicht liet.

Als ze zodra ik aanstalten maakte om mijn auto te parkeren zó hard begon te krijsen dat het van buitenaf moet hebben geklonken alsof ik haar ernstig mishandelde.

Als ze een walmende wind liet onder de dekens en daarna heel lief naar me keek, met witte randjes om haar glanzend bruine ogen.

Als ik haar meenam tijdens een interview (omdat ik geen oppas had kunnen vinden die ik betrouwbaar genoeg achtte) en ze vervolgens onophoudelijk met haar nagels over het been krabbelde van de geïnterviewde die daar toch al niet erg van was gediend.

Een mens kan mij niet sneller het bloed onder de nagels vandaan halen dan door te smakken tijdens het eten. Maar voor Bubbels kocht ik de knapperigst mogelijke hondenkoekjes; geen lekkerder geluid dan dat van een smakkend dier.

Van mensen die te veel op mijn lip zitten, word ik kriegel. Een dier kan me niet opdringerig genoeg zijn. Bubbels hield me de hele dag door in de gaten. Zelfs als ik de deur van het kleinste kamertje dichttrok, wist ze die met haar scherpe nagels en lange neus alsnog open te wrikken, waarna we elkaar glazig aanstaarden, en ik haar stiekem dankbaar was dat ze me echt nergens even een momentje alleen gunde.

Sowieso voelde ik de ontroering elke keer weer door mijn lijf stromen als mijn hond menselijke eigenschappen vertoonde. Als ze gaapte, nieste, diep zuchtte of zich omstandig begon uit te rekken.

In zijn boek *Honden zoals ze echt zijn* schrijft de bekende Belgische dierenvriend Chris Dusauchoit: ‘Hond. Hondje. Het zijn woorden die sprongetjes maken in mijn hoofd. Een hond zien is altijd een apart poortje dat opengaat. Soms als mijn hond naar mij kijkt, raak ik overspoeld door onversneden ontroering, alsof er ergens warme saus in mijn lijf loopt.’

Warme saus: een betere omschrijving voor het hete gevoel van ontroering dat dieren in je oproepen, is er wat mij betreft niet.

Ik vond alles aan Bubbels leuk. Als we samen het park in liepen en ze zo blij werd dat haar staart net een propeller leek. Als ze tijdens intieme momenten met mijn vriend plotseling tussen ons in sprong en de opgebouwde sfeer verstoorde. Als ze me dwingend bleef aanstaren terwijl ze zat te kakken. Als ze me na het douchen consequent lag op te wachten om mijn frisgewassen tenen af te likken – zelfs al zei ik acht jaar lang dat ze dat niet mocht doen. Als er wat haar betreft nooit een einde moest komen aan het heen en weer rennen met tennisballetjes – iets wat ze bij voorkeur luid blaffend duidelijk maakte.

Als ze op zaterdagochtend op de rand van de bank klom om met haar neus in mijn nek mee te kijken als ik de weekendkranten zat te lezen.

Oké, misschien vond ik niet álles leuk. De eindeloze rondjes om ons appartementencomplex tot Bubbels de tijd rijp achtte om haar behoefte te doen, bijvoorbeeld. Precies op momenten dat ik deadlines moest halen/naar bed wilde/het koud had of een afspraak die wachtte, leek mijn hond volledig geconstipeerd.

Het is me ook een raadsel waar de term ‘hondenweer’ vandaan

komt; ik haat regen, Bubbels haatte het nog veel meer. Al bij de eerste paar druppels begon het onderhandelen. ‘Kom, Bubbels, ik heb er óók geen zin in, maar je móét even een plasje doen.’ Haar lijfje dat zich daarop schrap zette als een blok beton. En dan die verwijtende blik. Alsof we het voor mij deden, in plaats van voor haar zwakke blaas.

Tegelijkertijd gaf ze me daarmee elke keer weer een lesje in geduld. Geduld is niet bepaald mijn sterkste eigenschap, flexibiliteit ook niet. Met een huisdier, zeker een hond, móét je wel. Omdat hun stoelgang nou eenmaal geen rekening houdt met jouw agenda.

Zo leerde Bubbels mij door het bestuderen van haar gedrag subtiel nog meer levenslessen.

Ook mijn onhebbelijkheden liet ik varen als het om haar ging. Ik ben zo’n vrouw (beken ik met gêne) die haar bezoek vraagt hun schoenen uit te trekken. Ik houd mijn huis graag zo netjes mogelijk, maar mijn hond mocht gewoon met natte poten doorlopen.

In hotels sla ik een tissue om afstandsbedieningen heen voordat ik ze gebruik. Het knopje van een stoplicht zal ik nooit met mijn vinger indrukken, zoals ik mijn pincode ook alleen intoets met een sleutel, of het hoekje van een bonuskaart. Honden staan bekend om hun ongeëvenaarde reukvermogen; toch leek het voor Bubbels van levensbelang elke drol die we passeerden nog eens uitgebreid van zeer dichtbij te besnuffelen. En ja: met diezelfde neus mocht ze vervolgens gewoon in mijn armen liggen.

Bubbels toonde me hoe relaxed het is om volledig zonder schaamte te zijn. Opgetogen opspringen tegen iemand die je leuk vindt, omdat je daar nou eenmaal zin in hebt. Op je zij liggen zonder je buik in te houden. Bubbels – net als elk dier – accepteerde het leven zoals het kwam. Zoals Pauline Slot schrijft in haar boek *De hond als medemens*: ‘Molly wilde bij mij zijn omdat ze al bij

mij was. Voor honden is de relatie met hun bezitter als het ideale gearrangeerde huwelijk: ze hebben er niets over te zeggen maar weten er toch een romantisch sprookje van te maken.’

Bubbels was een goed humeur op pootjes. Als ze liep, bewoog alles mee. Flapperende oren, waggelende pootjes, zwiepende staart. Een Engelse quote die ik vaak tegenkom op socialmediapagina’s van hondenuitdijvers, en ook zeker voor Bubbels gold, is deze: *‘The best thing about dogs is you can act like something really good just happened and they’ll instantly start celebrating too and they have no idea what the context is; they’re just always ready to party no matter what.’*

Hoe ik ook mijn best doe om het te bestrijden; van nature ben ik een zorgelijk type. Bubbels liet me elke ochtend weer zien hoe het wél moest – de dag onbevreesd en vol gretigheid tegemoet treden.

Wetenschappelijk onderzoek toont al heel lang aan dat een dier goed is voor het algehele welbevinden. Het stresshormoon cortisol neemt af zodra je in de buurt bent van je lievelingsdier, gelukshormoon oxytocine vliegt juist in de rondte. Dat klopt; zelfs in mijn somberste momenten fleurde ik op zodra ik naar Bubbels keek.

Al is dat niet vanaf het begin zo geweest.

Als kind al wilde ik een eigen hond. Thuis hadden we Tootsie, de leukste foxterriër die ooit heeft geleefd, maar Tootsie was toch voornamelijk de hond van mijn moeder en zusje. Toen ik eenmaal het huis uit ging en weleens op Toots paste, zag ik haar soms met weemoedige ogen naar de voordeur kijken. Ze miste mijn moeder, concludeerde ik. Op zulke momenten verlangde ik nog heviger naar een eigen hond, een hond die mij zo zou missen.

Een kennis analyseerde dat verlangen als mijn eerste aanzet tot

nesteldrang. ‘Je wilt dus tóch zorgen.’ En, knipoogde ze, die hond was vast een generale repetitie op vier poten voor het echte werk: een mensenbaby.

Zelf leek de reden waarom ik zo graag een hond wilde me veel eenvoudiger: IK WILDE GEWOON HEEL GRAAG EEN HOND.

Het fascinerende aan dieren vind ik dat ze soms zulke menselijke trekjes vertonen, maar je op andere momenten helemaal níets van hun psyche begrijpt. Bij een dier weet je nooit helemaal zeker wat er in hun kop speelt.

Ik herinner me hoe Tootsie in het Franse huis van mijn ouders ooit dagenlang dag en nacht met een pluchen piepend konijntje in de weer was. Toen ze haar doel eindelijk had bereikt – het konijn was onthoofd, aan stukken gescheurd en het piepmechanisme blootgelegd – viel ze even uitgeput als tevreden naast haar overmeesterde prooi in slaap.

Een maand later stuitte mijn moeder in de supermarkt op precies hetzelfde speeltje. Opgetogen presenteerde ze het aan Tootsie, waarna de houding van de hond omsloeg in die van een mens met wie onverwachts een slechtnieuwsgesprek wordt gevoerd. ‘Néé, niet weer!’ schreeuwde haar mimiek, terwijl mijn moeder had gedacht dat ze Tootsie een groot plezier zou doen.

Omdat je nou eenmaal niet met een dier kunt praten, is er een leven lang wederzijds onbegrip. Heel vervelend op dagen dat ze ziek lijken en je niet kunt vragen wat er scheelt, hilarisch op heel veel andere slapstickachtige momenten.

Toch kom je zonder praten ook een heel eind. Een dier verstaat je vaak woordeloos. Feilloos voelen ze aan wat de nog onuitgesproken plannen zijn. De zeven chihuahua’s van Barry Hay rennen hem opgetogen achterna als hij naar zijn auto loopt voor een boodschapje in het dorp. Maar als hij aanstalten maakt om zijn auto te starten voor een rit naar de luchthaven, waarna hij langere

tijd van huis is, blijven ze met oogjes vol weemoed op de bank liggen.

Hoe weten ze nou dat ze dit keer níét meekunnen?

De katten van mijn vriendin Annemart plassen onmiddellijk in haar koffer, zodra ze die in haar gang klaarlegt om te worden ingepakt. Boodschap: je gaat weg, níét doen.

Bubbels kon mij ook lezen.

In badjas naar de badkamer was veilig: ze gaat douchen.

In badjas naar de walk-in closet betekende: alert blijven.

Ze trekt een broek aan: hoogste staat van paraatheid.

Schoenen: je dusdanig voor de voordeur posteren dat ze er onmogelijk langs kan zonder met één voetbeweging ook mij mee naar buiten te nemen.

Toen de omstandigheden eenmaal dusdanig waren (koophuis, regelmatig inkomen) dat de eigen hond z'n intrede in mijn leven kon maken, kreeg ik verkering met een man die geen huisdier wilde, maar een kind.

Na jaren zeuren (hier kwam het argument van de kennis – een generale voor de echte baby! – alsnog van pas) gaf hij toe. We namen een hond.

Maar welk ras? Met een chihuahua-achtige wenste hij niet gezien te worden, een dalmatiër (mijn favoriet) paste niet in ons bescheiden appartement in het bovendien nogal drukke centrum van Rotterdam. Het werd, op zijn voorspraak, een teckel: klein genoeg om overal makkelijk mee naartoe te nemen, maar niet zó klein dat hij ermee voor gek liep. Ik vond het allang best: er kwam eindelijk een hond.

Moët et Chandon Vanot was geboren op 9 april 2008 – samen met mijn vriendin Fatima haalde ik Bubbels twee maanden later in Driebergen op. De hele weg naar huis zat ze jankend op mijn schoot. Eenmaal thuis hield ze ons nachtenlang met hartverscheu-

rend gehuil uit de slaap. Niets hielp. Mijn hand in haar bench niet, sussende woordjes niet, het dekontje met de geur van haar moeder niet.

Twintig keer per dag stonden we met haar buiten op de auto-vrije overloop van ons complex: zeker twintig weken lang deed ze daar zelden een plasje, en des te vaker op de vloerbedekking voor de lift, als wij haar na eindeloos rondjes sjokken ten einde raad maar weer mee naar boven namen. Aan het puppytoilet hadden we niks; Bubbels pieste overal in huis, behalve op die idioot dure bak.

Als ze zachtjes begon te janken, wist ik niet wat ze bedoelde. Miste ze haar moeder nog steeds? Had ze honger? Moest ze plas-sen? Wilde ze (nog meer) aandacht?

Zoals schrijfster Annejet van der Zijl zegt, over het gevoel toen zij pup Toby kreeg: ‘Het was alsof ik een volslagen vreemde in huis had genomen, iemand die bovendien een totaal andere taal sprak. Waardoor ik hem niet begreep, en hij mij niet.’ Ze belde haar beste vriendin: ‘Ik heb de grootste fout van mijn leven gemaakt.’

Zelf heb ik die eerste maanden heel vaak gedacht: wilde ik dít nou zo graag?

Maar ondanks het grote onbegrip, ontvouwde zich ook onmiskenbaar een band. We kregen Bubbels tijdens het EK Voetbal 2008 – in onze vriendengroep was het traditie om elke wedstrijd van het Nederlands elftal gezamenlijk en in oranje badjas te bekijken.

Ook Bubbels werd onmiddellijk in supportersgear gestoken: een op maat gemaakt, rood-wit-blauw afgebiesd oranje shirt met haar naam erop. Maar toen al na wedstrijd één bleek dat voetbal kijken met een tien weken jonge pup op schoot in een kroeg vol schreeuwende mensen en rondvliegend bier toch niet zo’n goed idee was, schudde ik die jarenlange traditie net zo makkelijk van me af om de rest van het toernooi thuis op de bank te bekijken, met de slapende pup op een dekbed naast me.

Mijn vriend reisde af naar Zwitserland, waar Oranje z'n wedstrijden speelde. Ik voelde niet de minste spijt dat ik nu niet met hem meekon, zoals ik daarna ook ineens concertbezoeken oversloeg, niet meer bleef hangen bij de zondagse thé dansant op de hockeyclub, en net zo makkelijk veel minder vaak naar het theater en de bioscoop ging.

Een paar dagen weggaan zonder de hond – wat voor mijn werk nou eenmaal onvermijdelijk was – viel me zwaar, en vakanties moesten voortaan plaatsvinden in een ook voor Bubbels toegankelijke en aantrekkelijke omgeving. Wat in de praktijk betekende dat we vooral veel met de auto naar Frankrijk gingen.

In de acht jaar dat ze bij me was, telde de langste periode dat we gescheiden waren negen dagen. Ik ging naar New York met mijn nieuwe vriend Michel, op wie ik stapelverliefd was.

En ik miste Bubbels al voordat we opstegen.

De komst van een hond was niet bevorderlijk gebleken voor mijn toenmalige relatie. Eigenlijk kwam het erop neer dat ik nauwelijks nog oog had voor mijn vriend, en des te meer voor de hond.

Een van onze gezamenlijke uitjes was de wekelijkse puppy-cursus bij hondenschool Rotterdam. Geen doorslaand succes. Tijdens het eerste uur (de theorieles) moesten alle pups in de auto blijven, iets waar ik tot grote ergernis van mijn vriend steeds weer van in paniek raakte, want stel je voor dat:

a. De auto ondanks die halfopen ruit tóch te heet zou worden en de hond zou stikken.

b. Iemand onze schattige volbloed dwergteckel zou jatten; 'ze' wisten tenslotte dat het op het parkeerterrein van de hondenschool wemelde van de prijzige rashondenpups.

c. Er iemand kwam om alleen onze áúto te stelen, maar daarmee dus per ongeluk ook de hond.

In het uur na mijn wekelijkse paniekaanval was het tijd voor de praktijkses. Bubbels bleek vooral goed in het dolenthousiast met haar tong naast de bek rondjes rennen, tegen de verkeerde baasjes opspringen en de andere kant op hollen als wij wanhopig ‘hierrrr’ riepen. Basiscommando’s als ‘zit’, ‘poot’ en ‘lig’ gingen haar minder goed af.

Al snel bleek bovendien dat wij een ‘trekteckel’ hadden; een berucht soort eigengereide teckel die ons voortsleurde, in plaats van wij haar.

Acht weken lang kregen we reprimandes van de cursusleidster, die de baasjes-in-opleiding bij voorkeur toesprak alsof ze voor een groep commando’s stond. Aan het eind was het rapport met de slechtste cijfers voor Bubbels.

Overigens was dat volgens de cursusleidster niet aan haar eigenwijze karakter te wijten, maar aan haar báásjes, die zich niet consequent genoeg hadden opgesteld.

We hebben er nog jaren om gelachen, als Bubbels weer eens iets deed waarvoor wij ons geneerden (plassen in de nieuwe tuin van vrienden of ondanks ons gegil met natte, vieze poten opspringen tegen de hagelwitte broek van toevallige voorbijgangers). ‘Het ligt niet aan haar, maar aan de báásjes!’

Vier jaar na haar komst gingen we uit elkaar. Nog maandenlang rende Bubbels kwispelend naar de voordeur zodra ze de lift op onze verdieping hoorde stoppen. Als ze vervolgens merkte dat die sleutel in het slot níét kwam, zakte haar staart steeds verder tussen haar pootjes.

In de gesprekken die ik voortaan met haar alleen voerde, refererde ik aan mijn ex als ‘de oude baas’. Nee, de oude baas kwam niet meer terug, maar we hadden het samen toch fijn genoeg?

Als ik niet op pad moest voor mijn werk, was ik bij Bubbels. Bubbels ging niet naar school, nooit bij vriendjes spelen en leek

nooit behoefte te hebben aan tijd voor zichzelf. Dus waren we altijd samen. Wie mij kent, kende Bubbels. Mijn omgeving was er snel aan gewend geraakt dat Bubbels een nogal prominente plek in mijn leven had ingenomen.

Vrienden die een restaurant reserveerden, informeerden automatisch eerst of ook de hond welkom was. Zo niet, kwam die gelegenheid op onze zwarte lijst. Bij ons favoriete Aziatische restaurant had Bubbels haar eigen waterbak, in de wijnbar kregen zij en ik standaard de bank toegewezen, in plaats van een kruk, zodat we gezellig naast elkaar konden zitten.

Ze was de ideale horecahond. Als de avond haar te lang duurde, ging ze slapen, regelmatig met haar zachte kop op de bar. Zodra ik een servet over haar lange lijf legde, wist ze dat het afgelopen moest zijn met het begerige geloer op tafel – en rolde ze zich diep zuchtend op voor een dutje, liefst zo dicht mogelijk tegen een van haar tafelenoten aan.

Ik ontwikkelde een nieuwe hobby: dierenpraat. Mijn vriend Michel ('de nieuwe baas') stond er altijd met rollende ogen naast als ik met wildvreemden in geanimeerd gesprek raakte over de stoelgang en eigenaardigheden van hun en mijn hond. 'Ja, leuk hè, het is een dwergteckel, nee er zijn drie maten en ja, hun karakter is fel, maar ik heb toevallig de allerliefste en meest zachtaardige teckel ter wereld getroffen', et cetera.

Met vriendin Saskia babbelde ik over de constipatie van haar poes Dikkie, met Annemart over de zorgelijke mensenschuwheid van asielkat Muppet.

Vaak ook werden Bubbels en ik op straat aangesproken, door mensen die zelf een teckel hadden gehad. Met ogen waarin het gemis nog duidelijk te zien was, hielden we een paar minuten teckelpraat – om de zoveel tijd vroeg altijd wel iemand me of ik de uitspraak van Harry Mulisch kende ('ik heb geen hond, ik heb een téckel').

En altijd informeerde ik hoe oud hún hond was geworden, waarna ik gerustgesteld mijn weg vervolgde als het antwoord tussen de zestien (de gemiddelde leeftijd die teckels halen) en twintig zat.

Hondenpraat. Bladerend door mijn archief bleek ik het jarenlang ook in professionele setting te hebben gedaan.

Zodra ik hoorde dat de mensen die ik interviewde een huisdier hadden (gehad), bleef ik langer plakken.

Ik liet foto's van Bubbels zien aan rockster Chrissie Hynde (op haar verzoek). Ontwikkelde een zwak voor de tot dan toe in mijn ogen nogal kille advocaat Gerard Spong toen hij vertelde dat zijn huis vol hing met foto's van zijn inmiddels overleden jackrussellterriër.

Premier Mark Rutte vertelde me over de dierbare herinneringen die hij bewaarde aan Droef, de Duitse herder uit het asiel, waarmee hij en zijn vader lange wandelingen maakten, terwijl vader herinneringen ophaalde aan zijn jaren in Indonesië.

Kees Jansma memoreerde hoe hij en zijn toenmalige vrouw op weg naar hun vakantieadres een hond vastgebonden aan een boom zagen staan. Ze keerden om, namen de hond mee en kochten bij de eerstvolgende afslag een zak brokken. Het merk – Bonzo – werd ook meteen de naam van de nieuwe gezinshond. Toen Kees en de toenmalige mevrouw Jansma jaren later uit elkaar gingen, kwam er een omgangsregeling voor Bonzo.

Jochem Myjer was anders over honden gaan denken toen zijn dochter werd gediagnostiseerd met de ziekte narcolepsie, waardoor ze onder meer heel heftige nachtmerries kreeg. Pas toen Friese stabij Boukje bij haar op de kamer ging slapen, verliepen de nachten rustiger. Jochem: 'Ik was ook zo'n type dat zei "het is máár een hond". Nu merk ik dat een hond in het gezin zoveel liefde geeft. Als ik dat had geweten, was ik er veel eerder aan begonnen.'

Sommige vrienden hadden de verjaardag van Bubbels op hun kalender staan. Elk jaar op 9 april stuurden ze een kaartje. ‘Een poot van ons, voor Bubbels.’ Omgekeerd vergat ik regelmatig de verjaardagen van hun kinderen.

Ineens begreep ik ook de boze blik van vrouwen die passeren met hun kinderwagen zonder dat jij erin kijkt. Mensen die Bubbels voorbijliepen zonder een glimlach aan mijn harige wereldwonder te schenken, vond ik ook meteen heel stom.

Als ik Bubbels al aan een oppas toevertrouwde, kreeg de enkeling die had mogen toetreden tot dit keurkorps een handgeschreven instructiegidz bijgeleverd.

Bubbels mocht niet meteen spelen na het eten: daar kon ze een maagdraaiing van oplopen. Traplopen: uitgesloten, want slecht voor haar fragiele rug. Bubbels diende te worden opgetild. Geen chocola op snuithoogte (giftig!), geen kleine kluijjes waar ze zich in kon verslikken (was al een keer gebeurd!) en in geval van een overnachting, wenste Bubbels op bed te slapen. Tussenin.

Haar favoriete oppasoom Raemon Sluiter (behalve omdat ze altijd in zijn oksel mocht liggen ook zeker vanwege zijn uitgebreide collectie *premium quality* tennisballen) schamperde altijd: ‘Op het moment dat ik die handleiding uit heb, kom jij haar alweer halen.’

Tijdens de logeerpartij moesten er bovendien met enige regelmaat foto’s en berichten worden gestuurd, met updates over haar welzijn. Zoals vriendin Fatima een keer gedecideerd concludeerde, toen ik haar vroeg of ze toevallig/misschien/als ze tijd had een filmpje van Bubbels wilde maken: ‘Jij wilt gewoon een bewijs krijgen dat ze nog leeft!’

Eerlijk gezegd was het mezelf ook gaan opvallen dat mijn liefde voor Bubbels obsessieve trekjes begon te vertonen. Achteraf

bezien waren mijn paniekaanvallen tijdens de puppycursus daar een eerste glimp van geweest.

Toen Bubbels twee jaar was, interviewde ik filmregisseur Antoinette Beumer. Zij zei: ‘Sowieso krijg je er iets verschrikkelijks bij op het moment dat je moeder wordt. Een enorme angst. Toen mijn kinderen eenmaal de leeftijd hadden om op de fiets naar school te gaan, heb ik weken naast de telefoon gezeten. Ervan overtuigd dat de politie zou bellen. Op een gegeven moment moet je dat uitschakelen, anders heb je geen leven meer.’

Het liefst was ze in een onopvallende auto haar kinderen achternagereden. Om in te grijpen op momenten dat dat nodig was. Ik begreep haar volledig. Omdat ik nou eenmaal nogal snel horrorscenario's voor me zie, ben ik altijd bang dat de mensen en het dier waarvan ik houd iets overkomt. Het is maar goed dat ik geen moeder ben geworden; ik zou wél overal met een onopvallende auto achter mijn fietsende kinderen aan zijn gereden.

Dat vond ik nog zo'n pluspunt aan een hond: je hoeft je er nooit voor te verontschuldigen dat je ze letterlijk aan de lijn houdt. Kinderen moet je vroeg of laat toestaan om bij vriendjes te spelen. Of alleen op de fiets weg laten gaan, in een wereld vol gevaren. Zelfs een kat verlangt vrijheid. Ruimte. Een eigen leven, zonder dat jij voortdurend weet waar ze wat uitspoken. Een hond leeft mét jou. Bubbels deed geen stap zonder dat ik ervan wist.

Als je als vrouw geen kinderwens hebt, moet je dat altijd uitlegen. Diepe liefde voelen voor een dier ook. Vaak wordt het een met het ander verbonden. Omdat je geen kinderen hebt, doe je ‘dan maar’ zo idioot met de hond.

Voor mijzelf was de hond geen substituut, maar omdat ik benieuwd was hoe diep de liefde voor een dier gaat als je wél kinderen hebt, vroeg ik daar meerdere geïnterviewden naar.

Marjan Huydts verloor zowel haar zoon als dochter (actrice Frédérique), maar rouwde desondanks niet minder hard om haar hond. Ze zegt: ‘Ik heb twee echte kinderen en een aantal honden gehad. Maar voor mij waren die honden ook als kinderen. Ik hield ontzettend veel van ze.’

En Monique Westenberg, de vriendin van André Hazes: ‘Ik was daar benieuwd naar, of het moederschap iets zou veranderen in mijn gevoel voor de honden. Mensen zeiden dat altijd tegen me: “Wacht maar.” Maar nu weet ik het. Er is niks veranderd. Mijn hond is nog steeds mijn kind.’

Natuurlijk zal dit niet voor iedereen gelden. Het is bovendien geen wedstrijdje in wie er belangrijker is. Toch verbazen de resultaten van recent Brits onderzoek me niet: uit een enquête onder 2300 huisdiereigenaren blijkt twaalf procent meer van hun dier dan van hun partner te houden. Negen procent ziet liever het dier dan hun kinderen. Onderzoekers van het Massachusetts General Hospital stelden in 2014 vast dat de band tussen hond en mens op biologisch vlak veel gelijkenissen vertoont met die tussen moeder en kind.

In mensen ben ik met enige regelmaat teleurgesteld. Van een dier verwacht ik niets. Ik verwachtte niet dat Bubbels haar waterbak in de vaatwasser zou zetten, dat ze ook eens de stofzuiger zou pakken of ten minste één keer haar eigen eten afrekende. Een dier laat alles achter z'n harige kont slingeren en dat is prima.

Kwetsen; nog zoiets waar een dier niet aan doet. Ze zeggen nooit iets onaardigs tegen je, slaan je niet met gênante voorvallen uit het verleden om de oren, bekritisieren je niet op je uiterlijk of sociale status, roddelen niet achter je rug om en maken nooit sarcastische opmerkingen. Ze accepteren je zoals je bent, inclusief alle onvolkomenheden. Zoals Marion Pauw verderop in dit boek zegt, over haar inmiddels overleden hond Beau, die in haar leven

kwam toen ze al volwassen was: ‘Het is misschien wel de eerste keer in mijn leven geweest dat ik me zo geaccepteerd heb gevoeld. Door een hond dus.’

Tegelijkertijd heeft een dier een verantwoordelijker leven dan je op het eerste gezicht zou denken. Wij zien onze hond of kat een dagritme aanhouden dat draait om vier pijlers (slapen, knuffelen, eten, poepen), de beroemde fotograaf Elliott Erwitt zag iets heel anders. Uit zijn boek *Honderden honden*: ‘Honden hoeven niet “Kijk eens naar me!” te roepen, zoals kinderen vaak doen. Ze hebben meer oog voor de dingen om hen heen. Dat komt deels omdat ze gedwongen zijn een tamelijk gespleten leven te leiden. Ze moeten elke dag op twee niveaus tegelijk leven, balancerend tussen de hondenwereld en de mensenwereld. En ze hebben altijd dienst. Hun eigenaren willen altijd een bewijs van hun aanhanke-lijkheid, elk uur van de dag. Een hond kan nooit zeggen dat hij hoofdpijn heeft, of nog meer te doen.’

Ik woon alleen: Bubbels weerhield me van een té planmatig en egocentrisch leven. Zoals Drew Staub zegt in *We Think the World of You*, over zijn hond Fuzzy: ‘Fuzzy is de enige die me ervan weerhoudt dat mijn leven de Drew Staub-show wordt.’

Dieren hebben een sociale functie. Ze houden mensen voor wie contact met andere mensen zwaarder valt, uit een isolement.

Troosten kunnen ze als geen ander. Geen lekkerder manier om uit te huilen dan in de vacht van je dier, dat bovendien nooit zal zeggen dat je je aanstelt. Sommige dieren bieden letterlijke ondersteuning: hulphonden die buddy’s zijn voor bijvoorbeeld slechtzienden of mensen met een posttraumatisch stresssyndroom, signaleringshonden die patiënten met epilepsie of suikerziekte bijstaan.

In het boek *Goodbye, Dear Friend* (uit 2009) van Virginia Ironside, wordt een onderzoek door *Psychology Today* aangehaald,

waaruit blijkt dat vijftig procent van de Britse en Amerikaanse huisdiereigenaren foto's van hun dier in hun portemonnee of telefoon heeft. Dat bovendien vijftig procent hun dier in bed laat slapen en bijna tachtig procent van de respondenten aangeeft dat hun huisdier op een bepaald punt in hun leven hun *closest companion* was; degene met wie ze de meeste tijd doorbrachten, of: hun beste vriend.

Zoals actrice Georgina Verbaan schrijft in *Onze dieren*, over haar inmiddels overleden kat dr. Laurens: 'Contact met familieleden had ik niet. Vrienden moest ik nog maken. Ik was alleen en leefde in de overtuiging dat ik duister was, geen goed mens. En toen kwam hij. En hij was wit. Volledig wit, een sneeuwbal met een gloeiend hart. Het perfecte blanke canvas voor iedere projectie. (...) Mensen zijn de enige dieren die andere dieren voor hun eigen plezier houden. Er zijn wel dierenvriendschappen bekend, maar die vinden doorgaans plaats in een niet-natuurlijke omgeving. En dan alleen als er voor beide dieren voordeel uit te halen valt. Dat was bij ons eigenlijk niet anders. We hielden elkaar in leven. Vriendschap met een dier is volgens velen geen volledig substituut voor menselijke relaties. Ik vind dat ze een mens een heel eind op weg kunnen helpen.'

Het zal geen toeval zijn dat het aan koningshuizen wereldwijd wemelt van de dieren. De asielhond van Meghan Markle, beagle Guy, reed in de weken voorafgaand aan haar *royal* huwelijk met prins Harry van Engeland rond in een limousine – náást Meghans nieuwe schoonmoeder: Queen Elizabeth II. De Britse vorstin staat bekend als groot hondenliefhebber (in haar geval: corgi's), net als onze Prinses Beatrix. Ook Koning Willem-Alexander en zijn gezin laten zich op officiële portretfoto's graag vergezellen door hun twee zwarte Engelse labradors, Skipper en Nala.

In een wereld waarin ie-de-reen voor je knipmest, moet het

heerlijk zijn een huisdier te hebben, alleen al bij wijze van reality check. Eindelijk iemand die niet geeft om je status, kroon, uiterlijk, of gedwee elk bevel opvolgt.

Hetzelfde geldt voor de mensen met de machtigste baan ter wereld: presidenten van de Verenigde Staten. Donald Trump is na ruim honderd jaar de eerste bewoner van het Witte Huis zonder presidentieel huisdier. Hij heeft duidelijk niet geluisterd naar zijn voorganger Henry Truman, die zei: 'Als je in Washington een vriend nodig hebt, neem dan een hond.'

Van John F. Kennedy (vijf verschillende honden) en de familie Bush (aan de honden van George en Barbara Bush werden meerdere boeken gewijd, inclusief foto's van alle wereldleiders die bij springerspaniël Millie Bush op bezoek mochten komen) tot de hypoallergene Portugese waterhond mét eigen Wikipediapagina van de Obama's, Bo: de aanwezigheid van een *First Dog* zorgt als bonus ook nog voor innemende persmomentjes. Iedere spindoctor weet het: een president met een schattige pup op schoot oogt warm, huiselijk en betrouwbaar.

En als de hele wereld zich tegen je lijkt te keren, blijft in élk geval de hond naast je staan. Zoals Hillary Clinton uit de doeken deed in haar memoires: in de periode nadat bekend was geworden dat Bill het met zijn stagiaire deed, was labrador Buddy het enige gezinslid dat nog met hem in één ruimte wilde zijn.

Voor een dier maakt het niet uit welke politieke kleur je hebt en of je de loodgieter, een troonopvolger of een schuinsmarcheerder bent: zolang je ze maar genoeg aandacht, voedsel en liefde geeft. En intussen zijn je geheimen bij hen net zo veilig als in de kluis van de Zwitserse bank.

Op een dier raak je niet uitgekeken. Als Bubbels niet zo vroeg was gestorven, had ik moeiteloos nóg acht jaar verliefd op haar gebleven. Nooit heb ik me afgevraagd of het leven met een andere hond beter zou zijn.

Bubbels was zo mooi dat ik regelmatig zei dat ze net een speelgoedbeest leek. Zo knap maakten ze ze in het echt niet. Ik glom van trots als mensen haar complimenteerden, alsof ik haar zelf had gebaard.

Mijn hond bestond voor bijna de helft uit snuit. De liefste snuit die ik ooit heb gezien. Met een klein knikje vooraan en korte zachte haartjes vlak boven haar glimmend zwarte neus. En als je heel goed keek: een minimoedervlekje erop.

In een van mijn terugkerende angstdromen raakte ik Bubbels kwijt totdat ik na een paniekerige zoektocht stuitte op een zee van volstrekt identieke teckels. Geen idee meer welke de mijne was. Als ik na zo'n droom bezweet wakker werd, troostte ik mezelf in de wetenschap dat ik haar altijd zou herkennen. Aan dat moedervlekje.

De angstdromen werden steeds prominentere nachtmerries. Jarenlang, bijna elke nacht. Altijd gingen ze over hetzelfde: de dood van mijn hond. De ene keer werd ze overreden, een andere keer viel ze van de kade naast ons huis, waardoor haar eigen halsband een strop werd. Soms werd ze ontvoerd en zag ik haar nooit meer terug.

Voor het slapengaan deed ik een gebedje, speciaal voor haar, omdat ik hoopte dat ze daardoor nog heel lang gezond en veilig zou blijven.

Overdag klopte ik steeds vaker onder mijn houten tafel. Of sloeg ik bepaalde stoeptegels over.

De angst haar te verliezen was in mijn poriën geslopen. Ik sliep steeds slechter, het bijgeloof liep steeds verder uit de hand. Tegelijkertijd dacht ik: als ik maar goed genoeg voor haar zorg, wordt ze vanzelf zestien.

Op mijn telefoon staat nog steeds het filmpje van 9 april 2016, de dag dat Bubbels acht jaar werd. Ze trippelt tijdens onze ochtendwandeling opgewekt over straat. Flapperende oren, zwiepende staart. Met hoge stem roep ik: 'Acht jaar ben je vandaag geworden, Bubbels! Leuk hè?' Heel even kijkt ze naar me om. Ik weet zeker dat ik op dat moment heb gedacht: en gelukkig nog minimaal acht jaar te gaan.

Vijf maanden later is ze overleden. Haar hele leven was ik bang geweest voor het moment dat Bubbels dood zou gaan. Toen het gebeurde, overviel het me totaal.